

1. OBJECTIUS

El programa de Filosofia està concebut perquè la seua preparació supose una familiarització amb la lectura de textos filosòfics així com amb el llenguatge conceptual que utilitzem fins i tot sense donar-nos compte d'això, en les societats de tradició hel·lenística. Un llenguatge amb què valorem, seleccionem, classifiquem o ordenem els problemes de la vida, del pensament o del cosmos. Conceptes com els de «subjecte», «ètica», «moral», «responsabilitat ciutadana i política», «pràctica», «observació», «pactes constitucionals», «drets humans», «Déu»... són impensables sense la filosofia.

Els objectius fonamentals d'aquest programa seran en conseqüència:

- (a) Comprendre problemes filosòfics que han sorgit al llarg de la Història, emprant amb propietat els conceptes i termes apareguts en la seua anàlisi i discussió.
- (b) Integrar els diversos àmbits de l'experiència humana, relacionant conceptes i problemes de distints camps de la cultura i de diferents formes de saber.
- (c) Analitzar textos filosòfics, identificant els problemes que plantegen, així com valorant críticament els supòsits, els arguments i les solucions proposades.
- (d) Argumentar i expressar, adoptant un punt de vista filosòfic, el pensament propi de forma oral o escrita amb claredat i coherència, contrastant-lo amb altres posicions i argumentacions per mitjà del diàleg.
- (e) Utilitzar procediments bàsics per al treball intel·lectual (recerca d'informació, contrastació, anàlisi, síntesi i avaluació crítica d'aquesta), valorant el rigor en el plantejament i en la solució dels problemes teòrics i pràctics.

2. TEMARI

I. Filosofia grega

Tema 1. Antropologia platònica i «vida filosòfica»

Text bàsic de lectura: *Fedó* de Plató.

II. Filosofia medieval

Tema 2. La relació entre raó i fe

Text bàsic de lectura: *Summa contra gentils* de Tomàs d'Aquino.

III. Filosofia moderna

Tema 3. El subjecte de l'època moderna i l'autonomia de la raó

Text bàsic de lectura: *El discurs del mètode* de René Descartes.

IV. Filosofia contemporània

Tema 4. Redefinició del concepte de filosofia des del raciovitalisme

Text bàsic de lectura: *Què es filosofia?* de José Ortega y Gasset.

Tema 5. Redefinició del concepte de filosofia des de l'anàlisi del llenguatge

Text bàsic de lectura: *Assaigs filosòfics* de Bertrand Russell.

3. AVALUACIÓ

La prova d'examen es realitzarà partint de les lectures del programa i constarà de dues parts: comentari de text i qüestionari.

Comentari de text. Té un valor màxim de 7 punts, repartits d'acord amb els criteris següents:

- Resum i anàlisi de text en relació amb el conjunt de l'obra (1 punt).
- Contextualització del text (1 punt).
- Tema del text (4 punts).

- Valoració crítica, projecció de les qüestions plantejades per l'autor i la seua pertinència en l'actualitat, antecedents i influències... (1 punt).

Qüestionari: Té un valor màxim de 3 punts. Consta de dos blocs. El primer bloc (1,5 punts) conté dues preguntes relatives a termes filosòfics de l'obra estudiada que no estan presents en el fragment. El segon bloc (1,5 punts) conté dues preguntes relatives a termes filosòfics presents en el text comentat.

4. BIBLIOGRAFIA

General

Bosch Castelló, M^a Àngels & Millet Abbad, Francesc: Síntesi d'història de la filosofia.

Barcelona: Ediciones y Distribuciones Universitarias (EDUNSA), 1990.

Bréhier, Emile: Història de la filosofia. Traducció d'Antoni Vicens. Presentació de Pere Lluís Font. Madrid: Tecnos; Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1988, 3 vols.

Bréhier, Emile: Historia de la filosofía. Traducción de Juan Antonio Pérez Millán y M^a Dolores Morán. Madrid: Tecnos, 1988, 2 vols.

Burckhardt, Martin: Pequeña historia de las grandes ideas: cómo la filosofía inventó nuestro mundo. Traducción de María Córdor. Madrid: Siruela, 2010.

Ferrater Mora, José: Diccionario de filosofía. Edició revisada de Josep-Maria Terricabras i supervisada per Priscilla Cohn. Barcelona: Ariel, 1994, 4 vols.

Miranda Alonso, Tomás: Argumentos. València: Universitat de València, 2002.

Miranda Alonso, Tomás: Argumentos: un curs introductor a la filosofia. Traducció d'Ofèlia Sanmartín Bono. València: Universitat de València, 2008.

Quintás Alonso, Guillermo (Ed.): Términos y usos del lenguaje filosófico. València: Universitat de València, 2002.

Störig, Hans Joachim: Historia universal de la filosofía. Traducción de Antonio Gómez Ramos. Madrid: Tecnos, 1995.

Vega, L. & Olmos, P. (Eds.): Compendio de Lógica, Argumentación y Retórica. Madrid: Trotta, 2011.

Específica

Tema 1. Plató

Plató: *Apología de Sócrates; Critón; Fedón*. Edició de M^a Luz Prieto. Madrid: Akal, 2005.

Plató: *Diálogos*. Vol. 3. *Fedón. Banquete. Fedro*. Introducció, traducció i notes de Carlos García Gual i altres. Madrid: Gredos, 1997.

Plató: *Fedó*. Text i traducció de Jaume Olives Canals. Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1962.

Plató: *Fedó*. Traducció i edició de Josep Vives. Barcelona: Edicions 62, 1999.

Plató: *Menón; Cratilo; Fedón*. Traducció i notes de F. J. Olivieri, J. L. Calvo i Carlos García Gual. Madrid: Planeta-Agostini, 1997.

Tema 1. Sobre Plató

Caballero Quemades, F.: *Leyendo Platón*. València: Servei de Publicacions de la Universitat de València, 2011.

Chatelet, F.: *El pensamiento de Platón*. Barcelona: Labor, 1995.

Crombie, I. M.: *Análisis de las doctrinas de Platón*. Madrid: Alianza, 1990.

Guzmán Guerra, A.: *Platón (428/27-348/47)*. Madrid: Ediciones del Orto, 1996.

Melling, D. J.: *Introducción a Platón*. Madrid: Alianza, 1991.

Montserrat, J.: *Platón: de la perplejidad al sistema*. Barcelona: Ariel, 1995.

Moreno, M. I., Pacheco, M., Patiño, G., Quintás, G. & Rubio, J. M^a (Eds): *Platón*.

Leyendo *La República* (506-521c). València: Servei de Publicacions de la Universitat de València, 2009.

Moreno, M. I., Pacheco, M., Patiño, G., Quintás, G. & Rubio, J. M^a (Eds): *Plató. Llegir*

La República (506b-541b). València: Servei de Publicacions de la Universitat de València, 2009.
Patocka, J.: *Platón y Europa*. Barcelona: Península, 1991.

Ross, D.: *Teoría de las ideas de Platón*. Madrid: Cátedra, 1989.

Szlezák, T. A.: *Leer a Platón*. Madrid: Alianza, 1997.

Tema 2. Tomàs d'Aquino

Álvarez Gómez, Ángel: *La "Suma contra los gentiles" de T. de Aquino*. Versión del padre Fr. Jesús M. Pla Castellón, O.P. Madrid: Alianza, 1998.

Tomàs d'Aquino: *Suma contra los gentiles*. Introducció d'Eudaldo Forment Giralte. Edició bilingüe dirigida per Laureano Robles Caicedo i Adolfo Robles Sierra.

Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos, 2007.

Tema 2. Sobre Tomàs d'Aquino

Breton, S.: *Sto. Tomás*. Madrid: Edaf, 1976.

Copleston, F. C.: *El pensamiento de Santo Tomás*. México: Fondo de Cultura Económica, 1969.

García López, J.: *Tomás de Aquino maestro del orden*. Madrid: Cincel, 1985.

Gilson, E.: *El tomismo: introducción a la filosofía de Santo Tomás de Aquino*. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, 1978.

Roca Blanco, D.: *Santo Tomás de Aquino (1225-1274)*. Madrid: Ediciones del Orto, 1994.

Tomàs d'Aquino: *El orden del ser: antología filosófica*. Edición, introducción y notas de Eudaldo Forment. Madrid: Tecnos, 2003.

Tema 3. Descartes

Descartes, R.: *Discurs del mètode*. Traducció i edició a cura de Pere Lluís Font.

Barcelona: Edicions 62, 1996.

Descartes, R.: *Discurs del mètode*. Edició i material didàctic d'Hilari Arnau i José María Gutiérrez González. Madrid: Alambra Longman, 1992.

Descartes, R.: *Discurso del método*. Edició, traducció i introducció de Guillermo Quintás. Oviedo: KRK Ediciones, 2010.

Descartes, R.: *Discurso del método*. Estudi preliminar, traducció i notes de Risieri Frondizi. Madrid: Alianza, 1999.

Descartes, R.: *Discurso del método*. Edició i material didàctic d'Hilari Arnau i José María Gutiérrez González. Madrid: Alhambra, 1990.

Tema 3. Sobre Descartes

Garin, E.: *Descartes*. Barcelona: Crítica, 1989.

Gómez Pin, V.: *Descartes: la exigencia filosófica*. Torrejón de Ardoz : Akal, 1996.

Martínez, J. A.: *René Descartes (1596-1650)*. Madrid: Ediciones del Orto, 1994.

Molina Mejía, A.: *El pensamiento moderno*. Málaga: Agora, 1993.

Quintás, G., Gracia, J., Larraz, D., Moreno, E., Palanca, P. & Ruiz, E.: *Descartes. Leyendo el Discurso del método*. València: Servei de Publicacions de la Universitat de València, 2009.

Sorell, T.: *Descartes*. València: Instituto de Ciencias de la Educación, 1984.

Quintás, G., Gracia, J., Larraz, D., Moreno, E., Palanca, P. & Ruiz, E.: *Descartes. Llegir el Discurs del mètode*. València: Servei de Publicacions de la Universitat de València, 2010.

Tema 4. Ortega y Gasset

Ortega y Gasset, J.: *¿Qué es filosofía?* Madrid: Alianza & Revista de Occidente, 1988.

Ortega y Gasset, J.: *¿Qué es filosofía?* Madrid: Espasa-Calpe, 1973, reimpressió, 2007.

Tema 4. Sobre Ortega y Gasset

Araya, G.: *Claves filológicas para la comprensión de Ortega*. Madrid: Gredos, 1971.

Chamizo Domínguez, P. J.: *Ortega y la cultura española*. Madrid: Cincel, 1985.

Ferrater Mora, J.: *Ortega y Gasset: etapas de una filosofía*. Barcelona: Seix Barral, 1973.

Lasaga Medina, J.: *José Ortega y Gasset (1883-1955)*. Madrid: Ediciones del Orto, 1997.

Marías, J.: *Acerca de Ortega*. Madrid: Espasa-Calpe, 1991.

Rábade Romeo, S.: *Ortega y Gasset, filósofo: hombre, conocimiento y razón*. Madrid: Humanitas, 1983.

Tema 5. Russell

Russell, B.: *Ensayos filosóficos*. Traducció de Juan Ramón Capella. Madrid: Alianza, 1996.

Tema 5. Sobre Russell

Alston, W. P. et alii: *Los orígenes de la filosofía analítica: Moore, Russell, Wittgenstein*. Madrid: Tecnos, 1976.

Ayer, A. J.: *Russell*. Barcelona: Grijalbo, 1973.

Ivars, J. F.: *Conocer Bertrand Russell y su obra*. Barcelona: Dopesa, 1977.

Lewis, J.: *Bertrand Russell, filósofo y humanista*. Madrid: Ayuso, 1972.

Ortega Gutiérrez, D.: *Educación, libertad y tolerancia: vida y pensamiento de Bertrand Russell*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2003.

Pérez y Pérez, D.: *Bertrand Russell*. Barcelona: Fontanella, 1968.

5. FILOSOFIA EN LA WEB

(1) CITEXFI: Projecte de Comentari interactiu de textos:

<http://213.0.8.18/porta1/Educantabria/ContenidosEducativosDigitales/Bachillerato/CITEXFI/citex/CIT/index.htm>

(2) Cibernous:

<http://www.cibernous.com/>

(3) Torre de Babel:

<http://www.e-torredebabel.com/index.html>

(4) Diccionari de Filosofia:

<http://www.e-torredebabel.com/DiccionarioFilosofia/Diccionario-Filosofico.htm>

(5) Els filòsofs i els seus textos:

<http://usuarios.lycos.es/Cantemar/alfalista.html>

(6) Recurs CNICE:

<http://recursos.cnice.mec.es/filosofia/>

(7) Textos en línia:

<http://www.redfilosofica.de/rfptabla.html>

(8) Historia de la filosofía en Webdianoia:

<http://www.webdianoia.com/>

(9) Filosofia i pensament:

<http://www.alcoberro.info/>

(10) Projecte Filosofia en espanyol

<http://www.filosofia.org/pccero.htm>